

Lääne-Virumaa tervise- ja heaolu tegevuskava aastateks 2019 – 2022.

Maakondliku arengustrateegia LISA

Eesmärgid, indikaatorid, tegevussuunad ja tegevused	Teostamise AEG (täpsusta), vajadusel täpsustav tegevus ja INDIKAATOR				Teostaja	
	2019	2020	2021	2022	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid
Eesmärk 1. Sõltuvusainete tarbimise vähendamine Lääne-Virumaa alaealiste hulgas.						
Indikaatorid:						
<ul style="list-style-type: none"> Lääne-Virumaa alaealiste toimepandud tubakaseaduse ja alkoholiseaduse rikkumiste vähenemine võrreldes 2017. aastaga (allikas: PPA). Alkoholi mitte tarvitavate alaealiste arv kasvab. Baasväärtus 2013.-2014. aastal 58,1%. (Allikas: KU531: Alkoholi tarvitamise sagedus piirkonna järgi. Kooliõpilaste tervisekäitumise uuring (HBSC). TAI andmebaas) Mittesuitsetavate alaealiste arv kasvab. Baasväärtus 2013.-2014. aastal 91,6%. (Allikas: KU631: Suitsetamise sagedus piirkonna järgi. Kooliõpilaste tervisekäitumise uuring (HBSC). TAI andmebaas) Kanepi mittesuitsetajate arv kasvab. Baasväärtus 2013.-2014. aastal 88,4%. (Allikas: KU711: Kanepi suitsetamine piirkonna järgi. Kooliõpilaste tervisekäitumise uuring (HBSC). TAI andmebaas) 						
Tegevussuund 1.1 Alaealiste vabaajategevuse rikastamine.						
Tegevus 1.1.1 Küsitlemine, mida noored soovivad vaba aja rikastamiseks.	foorumi või küsimustiku vormis; raport VIROL-ile	foorumi või küsimustiku vormis; raport VIROL-ile	foorumi või küsimustiku vormis; raport VIROL-ile	foorumi või küsimustiku vormis; raport VIROL-ile	Lääne-Virumaa noortekogu	Lääne-Viru Omavalitsuste Liit Noortekeskused Koolid
Tegevus 1.1.2 Sotsiaalsete oskuste õpetamine. Kogemusnõustamine, kuidas olla ettevõtlik noor.	õpilasfirmade juhendajate arvu suurendamine; aktiivsete ettevõtete kaasamine; kogemusnõustajate koolitamine; KOV-i toetuse tagamine	projekti osapoole võimestamine; KOV-i toetuse tagamine	õpilasfirmade juhendajate arvu suurendamine; aktiivsete ettevõtete kaasamine; kogemusnõustajate koolitamine; KOV-i toetuse tagamine	projekti osapoole võimestamine; KOV-i toetuse tagamine; projekti tegevustele tagasiside andmine.	Lääne-Viru Ettevõtlus- ja Arenduskeskus Lääne-Virumaa noortekogu	Koolid Lääne-Virumaa noortekogu Lääne-Viru Omavalitsuste Liit
Tegevus 1.1.3 Sotsiaalsete oskuste õpetamine noortekeskustes.	sots. oskuste kaardistamine ja rakendamise tegevuskava	ideede rakendamine ja jälgimine	ideede rakendamine ja jälgimine	ideede rakendamine ja jälgimine	Lääne-Virumaa noortekogu	Lääne-Viru Omavalitsuste Liit Noortekeskused
Tegevus 1.1.4 Politsei ennetusprogramm SPIN ja avatud ruumi meetodika laiendamine.	SPIN-programmi laiendamine kahte KOV-i.	programmi tagasiside ja otsused edasiseks arenguks; rakendamine	programmi tagasiside ja otsused edasiseks arenguks; rakendamine	programmi tagasiside ja otsused edasiseks arenguks; rakendamine	Rakvere politseijaoskond Ennetus- ja menetlustalitus	Lääne-Viru Omavalitsuste Liit Noortekeskused Koolid
Tegevussuund 1.2 Alaealistega tegelevate sidusrühmade teavitamine.						
Tegevus 1.2.1 Lastevanemate teavitamine (sotsiaal)meedia ja kontaktasutuste (näiteks kool) kaudu.	Nelja-aastase teavituspilani koostamine ja rakendamine	teavituspilani rakendamine	teavituspilani rakendamine	teavituspilani rakendamine	Lääne-Viru Omavalitsuste Liit	Rakvere haigla Ajaleht Tervise Arengu Instituut Lääne-Virumaa noortekogu
Tegevus 1.2.2 Vanemlusprogrammi „Imelised aastad“ propageerimine KOV-ile	kaardistada, mitmes L-Viru KOV-is on programm olnud; programm käivitub ühes KOV-is	programm kahes KOV-is	programm ühes KOV-is	programm ühes KOV-is	KOV	Lääne-Viru Omavalitsuste Liit Tervise Arengu Instituut
Tegevus 1.2.3 Noortekeskuste (jt ringi-)juhtide koolitamine „Kuidas märgata“.	Koolituskava koostamine ja rakendamine	Koolituskava rakendamine	Koolituskava rakendamine	Koolituskava rakendamine	Lääne-Viru Omavalitsuste Liit	Noortekeskused Lääne-Virumaa noortekogu Rakvere haigla
Tegevus 1.2.4 Alkoholimütijate vastutuse teavitamine kontrollostmise kaudu.	2018. aasta kontrollostu tulemustest teavitamine	Kontrollostude sooritamine ja avalikkuse teavitamine	x	Kontrollostude sooritamine ja avalikkuse teavitamine	Lääne-Viru Omavalitsuste Liit	KOV Noortekeskused Lääne-Virumaa noortekogu Rakvere politseijaoskond
Tegevussuund 1.3 Alaealistega ennetustööd toetavad koostööalgatused.						
Tegevus 1.3.1 Taastava õiguse sotsiaalprogrammide algatamine.	politsei ootuste tutvustamine; programmide ideetalgud; programmide käivitamine ja rakendamine.	programmide rakendamine	programmide ideetalgud; programmide rakendamine	programmide rakendamine	Rakvere politseijaoskond Ennetus- ja menetlustalitus	Lääne-Viru Omavalitsuste Liit Noortekeskused Rajaleidja KOV-i sotsiaaltöötajad
Tegevus 1.3.2 Koolide jm huvigruppide teavitustprogrammide integreerimine õppekavva (näiteks päästeametite teavitust kooskõlas kooli õppekavaga).	Osapoole arutelud ja teavitustprogrammide integreerimine (ajaline ja sisuline). Enne õppeaasta algust.	Osapoole arutelud ja teavitustprogrammide integreerimine (ajaline ja sisuline). Enne õppeaasta algust.	Osapoole arutelud ja teavitustprogrammide integreerimine (ajaline ja sisuline). Enne õppeaasta algust.	Osapoole arutelud ja teavitustprogrammide integreerimine (ajaline ja sisuline). Enne õppeaasta algust.	Lääne-Viru Omavalitsuste Liit (haridusvaldkond)	Lääne-Viru Ettevõtlus ja Arenduskeskus Rakvere politseijaoskond Maanteeamet Päästeamet
Tegevus 1.3.3 Maakondliku noorsootöö koordinaatori ametikoha loomine ja täitmine	ametikoha loomine ja täitmine	noorsootöövaldkonna maakondlik koordineerimine	noorsootöövaldkonna maakondlik koordineerimine	noorsootöövaldkonna maakondlik koordineerimine	Lääne-Viru Omavalitsuste Liit	KOV

Eesmärk 2. Lääne-Virumaa üksikute 65+ elanike riskikäitumise vähenemine kaasatuse (sotsiaalne sidusus) suurendamise kaudu.						
Indikaatorid: <ul style="list-style-type: none"> Olemas kaardistus maakonna üksikutest eakatest omavalitsuste kaupa ja kui palju neist on kaasatud neile sobivasse tegevusse või võrgustikku. Üksikute eakate sotsiaalne sidusus on kasvanud 10% (baasväärtus selgub kaardistusest). Eakate tule-, liiklusõnnetuste vähenemine võrreldes 2017. aastaga. Suurem kaasatus (organisatsioonide kaudu) tagab ennetus- ja muu info parema kättesaadavuse. 						
Tegevussuund 2.1 Järjepidev ülevaate koostamine üksi elavatest eakatest.						
Tegevus 2.1.1 Maakondlik, omavalitsuste kaupa, üksi elavate 65+ elanike kaardistamine ja nende hõivatus.	kaardistamise protsessi koostamine, sh kuidas hiljem andmed uuenevad; kaardistamine	kaardistamine (andmete uuendamine)	kaardistamine (andmete uuendamine)	kaardistamine (andmete uuendamine)	Lääne-Viru turvalisuse nõukogu Sotsiaalkaitse komisjon	KOV-i sotsiaaltöötajad Omniva Päästeamet
Tegevus 2.1.2 Kampania „Teata eakast“.	kampaaniatingimuste koostamine, kampania algatamine	kampaania algatamine, teostamine	kampaania algatamine, teostamine	kampaania algatamine, teostamine	Lääne-Viru Omavalitsuste Liit	Lääne-Viru tervisenõukogu ning turvalisuse nõukogu Sotsiaalkaitse komisjon KOV-i sotsiaaltöötajad Omniva Päästeamet
Tegevussuund 2.2 Infolevi üksi elavate eakate kohta.						
Tegevus 2.2.1 Eakate infolevi kommunikatsiooniplaan.	kommunikatsioonikanalite kaardistus ja toimimise iseloom, kommunikatsiooniplaani koostamine ja huvigruppidele tutvustamine	kommunikatsiooniplaani rakendamine	kommunikatsiooniplaani rakendamine	kommunikatsiooniplaani rakendamine	Lääne-Viru Omavalitsuste Liit	Lääne-Viru tervisenõukogu ning turvalisuse nõukogu Sotsiaalkaitse komisjon KOV-i sotsiaaltöötajad Eakate seltsid, liidud
Tegevussuund 2.3 Eakate kaasamist toetavad koostööalgatused.						
Tegevus 2.3.1 Eakat toetavate koostöö- ja tugivõrgustike loomise ideetalgute algatamine ning ideede rakendamine.	x	Ideetalgu tingimuste koostamine. Ideetalgu ellukutumine (ideed peavad kokku viima sihtrühma ja nn vabatahtlikud teenusepakkujad). Rakendatavate ideede valimine.	Ideede rakendamine	Ideede rakendamine	Lääne-Viru Omavalitsuste Liit	Lääne-Viru turvalisuse nõukogu Sotsiaalkaitse komisjon KOV sotsiaaltöötajad Eakate seltsid, liidud MTÜ-d Lääne-Viru Ettevõtlus- ja Arenduskeskuse kaudu
Tegevus 2.3.2 Põlvkondade sidususe kampania „Timurlased eaka teenistuses“.	x	kampaaniatingimuste koostamine, kampania algatamine	kampaania algatamine, teostamine	kampaania algatamine, teostamine	Lääne-Virumaa noortekogu	Lääne-Viru Omavalitsuste Liit Noortekeskused Koolid
Tegevus 2.3.3 Eakate huvitegevuse ja koolitusvõimaluste kaardistamine.	x	Ühitada tegevusega 2.2.1; levitada kaardistatud infot vastavalt kommunikatsiooniplaanile	info koondamine ja levitamine	info koondamine ja levitamine	Lääne-Viru Omavalitsuste Liit	Lääne-Viru turvalisuse nõukogu Sotsiaalkaitse komisjon Lääne-Viru Rakenduskõrgkool KOV-i sotsiaaltöötajad Eakate seltsid, liidud
Eesmärk 3. Eelduste loomine selleks, et Lääne-Virumaa tegeleks rohkem elanikke regulaarse (tervise) liikumisega ning laste toit oleks tervist toetavam.						
Indikaatorid: <ul style="list-style-type: none"> Maakonna 2018 aasta heaolu ülevaatest indikaator 37 „Piisav liikumine tööealise elanikkonna seas“, baasväärtus 44,1, sihtväärtus 65%. Maakonna 2018 aasta heaolu ülevaatest indikaator 32 „Ülekaalulised ja rasvunud tööealise elanikkonna seas“, baasväärtus 59,8%, sihtväärtus 55%. Indikaator „I klassi laste ülekaal“ on säilinud 2017. aasta tasemel. 						
Tegevussuund 3.1 Maakondadevahelise infolevi ja koostöö algatamine aktiivse liikumise toetuseks.						
Tegevus 3.1.1 Ühise infolevi koostöögruppi ellukutumine.	Ühise info levitamiseks olemasolevate ja puuduvate ressursside kaardistamine. Ühise infolevi rakenduse/protsessi koostamine.	koostöögruppi tegutsemine ja info levitamise reguleerimine	koostöögruppi tegutsemine ja info levitamise reguleerimine	koostöögruppi tegutsemine ja info levitamise reguleerimine	Lääne-Viru Omavalitsuste Liit Lääne-Viru Spordiliit	KOV-id Klubid Lasteaedade ja koolide esindus
Tegevus 3.1.2 Maakonna elektroonse kalendri koostamine (kultuuri- ja sporditüritused).	ühise infoplatvormi „www“ loomine; selle tutvustamine info andjatele ja saajatele; infoplatvormi rakendamine	info andjatele ja saajatele meelespead; infoplatvormi kasutamine	info andjatele ja saajatele meelespead; infoplatvormi kasutamine	info andjatele ja saajatele meelespead; infoplatvormi kasutamine	Lääne-Viru Spordiliit Klubid	Lääne-Viru Omavalitsuste Liit KOV-id Seltsi- ja kultuurimajad

Tegevus 3.1.3 Liikumist toetavate tervisepoliitiliste seisukohtade kujundamine.	seisukohtade kujundamine ja KOV- volikogudesse läkitamine	seisukohtade kujundamine ja KOV-i volikogudesse läkitamine	seisukohtade kujundamine ja KOV-i volikogudesse läkitamine	seisukohtade kujundamine ja KOV-i volikogudesse läkitamine	Lääne-Viru Omavalitsuste Liit	KOV-id
Tegevussuund 3.2 Tööealise elanikkonna liikumise toetamine.						
Tegevus 3.2.1. Liikumistegevuste programm tööealiste riskirühmale.	riskirühma selgitamine; programmi koostamine	programmi rakendamine	programmi rakendamine	programmi rakendamine; programmi hindamine	Lääne-Viru Omavalitsuste Liit	Tervise Arengu Instituut Tööinspeksioon Tervisenõukogu Programmi vajadustest selguv koostööpartner
Tegevus 3.2.2 TET-võrgustiku tugi liikumise toetamiseks.	töökeskkonna spetsialistide ja -volinike teavitamine TET võrgustiku liikumisasest infost, heapraktika näidete jagamine	heapraktikate käivitamise motivatsioonipaketi koostamine; liikumisasest heapraktikate info levitamine ja rakendamine asutustes	liikumisasest heapraktikate info levitamine ja rakendamine asutustes	liikumisasest heapraktikate info levitamine ja rakendamine asutustes	Lääne-Viru Omavalitsuste Liit	Tervise Arengu Instituut Tööinspeksioon Tervisenõukogu Lääne-Viru Ettevõtlus- ja Arenduskeskus
Tegevussuund 3.3 Lasteaia- ja koolilaste kehalse aktiivsuse suurendamine ja tootumisharjumuse parandamine.						
Tegevus 3.3.1 Lastevanemate teavitamine (sotsiaal)meedia ja kontaktasutuste (kool ja lasteaed) kaudu.	tegevusega 1.2.1 ühitamine; riskirühma (ülekaalulised lapsed) täpne selgitamine ja tegevuse suunamine nende vanematele	tegevusega 1.2.1 ühitamine; ülekaaluliste laste lastevanemate toetusgrupi ellukutumine ja rakendamine	tegevusega 1.2.1 ühitamine; ülekaaluliste laste lastevanemate toetusgrupi rakendamine	tegevusega 1.2.1 ühitamine; ülekaaluliste laste lastevanemate toetusgrupi rakendamine; toetusgrupi tagasiside	Lääne-Viru Omavalitsuste Liit	Rakvere haigla Ajaleht Tervise Arengu Instituut Lääne-Virumaa noortekogu
Tegevus 3.3.2 Koolide ja lasteaedade toiduteadlikkuse selgitamine.	koolide ja lasteaedade ülevaade menüüdest ja puhvetis pakutavast	koolide ja lasteaedade ülevaade menüüdest ja puhvetis pakutavast	soovitused toitlustajatele ja kokkadele vastavalt kaardistusele, vajadusel kokkade koolitus	koolitus toitlustajatele ja kokkadele vastavalt vajadusele	TEK-i ja TEL-i koordinaatorid	Lääne-Viru Omavalitsuste Liit Terviseameti Ida talituse Lääne-Virumaa esindus Koolid Lasteaiaid
Tegevus 3.3.3 Liikumist toetava kooli mudeli arendamine ja rakendamine koolides.	liikumist toetava kooli mudeli tutvustamine; 10% koolidest on mudeli rakendanud	liikumist toetava kooli mudeli tutvustamine; 25% koolidest on mudeli rakendanud	50% koolidest on mudeli rakendanud	100% koolidest on mudeli rakendanud	Lääne-Viru Omavalitsuste Liit	Tervise Arengu Instituut Tervisenõukogu Koolid Tartu Ülikooli sporditeaduste ja füsioteraapia instituut Liikumislabor
Tegevus 3.3.4 Koolide ja lasteaedade teemakohaste (liikumine ja tootumine) heapraktika näidete jagamine.	heapraktika jagamine lasteaedade kogunemisel	heapraktika jagamine koolide kogunemisel	heapraktika jagamine lasteaedade kogunemisel	heapraktika jagamine koolide kogunemisel	TEK-i ja TEL-i koordinaatorid	Lääne-Viru Omavalitsuste Liit Koolid Lasteaiaid
Eesmärk 4. Uute süsteemsete protsesside algatamine vaimse tervise probleemide ennetamiseks.						
Indikaatorid:						
<ul style="list-style-type: none"> • Depressiooni esinemine meestel (> 16 a, %). Baasväärtus 6,5. Sihtväärtus 5,8. (Allikas: TAI. Lääne-Virumaa tervise ja heaolu ülevaade 2018 indikaator 16) • Depressiooni esinemine naistel (> 16 a, %). Baasväärtus 4,7. Sihtväärtus 4,5. (Allikas: TAI. Lääne-Virumaa tervise ja heaolu ülevaade 2018 indikaator 16) • Suitsiidide arvu vähenemine. Baasväärtus 11 juhtumit aastal 2017. (Allikas: TAI andmebaas SD31: 15 levinumat surma põhjust soo ja maakonna järgi) • Lähisuhtevägivalla juhtumite vähenemine. Baasväärtus 95 juhtumit (PPA). • Põhikoolist välja langenud õpilaste arv on vähenenud. Põhikoolis õppis 2017/18 õ.-a. 5817 last ja neist jättis põhikooli pooleli kaheksa last. 						
Tegevussuund 4.1 Uute süsteemsete koostöövormide ellukutumine ja koordineerimine.						
Tegevus 4.1.1 Sotsiaalkaitsekomisjoni programm „KOV-i laste ja perede võrgustik“.	programmi planeerimine ja algatamine (1-2 KOV-i piloot)	programmi rakendamine kõigis kaheksas KOV-is	programmi rakendamine	programmi rakendamine ja tagasiside	Lääne-Viru turvalisuse nõukogu Sotsiaalkaitse komisjon	Rajaleidaja KOV-i sotsiaal- ja lastekaitsetöötajad Koolid ja lasteaiaid Noortekeskused Politsei Perearstid
Tegevus 4.1.2 Maakondliku sotsiaal- ja haridusvaldkonna koordinaatori ametikoha loomine ja täitmine	ametikoha loomine ja täitmine	valdkonna maakondlik koordineerimine (info koondamine, analüüs, jagamine ja võrgustikutöö korraldamine)	valdkonna maakondlik koordineerimine (info koondamine, analüüs, jagamine ja võrgustikutöö korraldamine)	valdkonna maakondlik koordineerimine (info koondamine, analüüs, jagamine ja võrgustikutöö korraldamine)	Lääne-Viru Omavalitsuste Liit	KOV
Tegevussuund 4.2 Teavitustöö vaimse tervise probleemide ennetamiseks.						
Tegevus 4.2.1 Teemakajastused KOV-i lehtedes vaimse tervise probleemide ennetamiseks.	teemakajastuste sagedus, teemad, vastutajad, kajastamine	teemakajastuste sagedus, teemad, vastutajad, kajastamine	teemakajastuste sagedus, teemad, vastutajad, kajastamine	teemakajastuste sagedus, teemad, vastutajad, kajastamine	Lääne-Viru turvalisuse nõukogu Sotsiaalkaitse komisjon	Rajaleidaja KOV-i lehed KOV-i sotsiaal- ja lastekaitsetöötajad

Tegevus 4.2.2 Vaimse tervise päeva tähistamine 10.oktoobril (KOV-is külakorda).	KOV-i valik, teemade planeerimine ja vastutuse jagamine	KOV-i valik, teemade planeerimine ja vastutuse jagamine	KOV-i valik, teemade planeerimine ja vastutuse jagamine	KOV-i valik, teemade planeerimine ja vastutuse jagamine	Lääne-Viru turvalisuse nõukogu Sotsiaalkaitsekomisjon	Rajaleidaja KOV-i lehed KOV-i sotsiaal- ja lastekaitsetöötajad
Tegevus 4.2.3 Vaimse tervise projektide kaardistamine (VEPA, KIVA jne)	kaardistus	kaardistuse tulemuse tutvustamine, sh programmide tõendus põhise tutvustamine ja vajadusel propageerimine	kaardistuse tulemuse tutvustamine, sh programmide tõendus põhise tutvustamine ja vajadusel propageerimine	x	Lääne-Viru Omavalitsuste Liit	TEK ja TEL Koolid ja lasteaiad

Lääne-Virumaa tervise- ja heaolutegevused 2019–2022, elluviimise tegevuskava

Tegevuskava elluviimine eeldab riigi, maakonna, kohalike omavalitsuste ja paljude teiste koostööpartnerite koostööd.

Lääne-Virumaa tervise ja heaolu tegevuskava aastateks 2019–2022 on Lääne-Viru maakonnastrateegia 2030+ lahutamatu lisa.

Lääne-Virumaa tervise- ja heaolu tegevuskava ajakohastab Lääne-Viru Omavalitsuste Liidu tervisenõukogu vastavalt järgnevale tegevuskavale:

Eesmärgid, tegevussuunad ja tegevused	Teostamise AEG (täpsusta), vajadusel täpsustav tegevus ja INDIKAATOR				Teostaja	
	2019	2020	2021	2022	Vastutav organisatsioon	Kaasatavad partnerid

Eesmärk: Profiili protsessi järjepidevuse tagamine

Tegevussuund: Profiili ja tegevuskava uuendamine

Tegevus 1. VIROL-i üldkoosolekule aruandlus profiili tegevustest	1 x aastas (sügis enne eelarvete koostamist)	1 x aastas (sügis enne eelarvete koostamist)	1 x aastas (sügis enne eelarvete koostamist)	1 x aastas (sügis enne eelarvete koostamist)	Lääne-Viru Omavalitsuste Liit Turvalisuse ja rahvatervise spetsialist	profiili partnerid
Tegevus 2. Tervisenõukogule aruandlus profiili tegevustest	2 x aastas	2 x aastas	2 x aastas	2 x aastas	Lääne-Viru Omavalitsuste Liit Turvalisuse ja rahvatervise spetsialist	profiili partnerid
Tegevus 3. Tervise- ja heaoluprofiili ning tegevuskava uuendamine	x	I kv 2019 ülevaate koostamine; II kv KOV-i aruandlus ja ettepanekud 2021. aastaks	I kv 2020 ülevaate koostamine; II kv KOV-i aruandlus ja ettepanekud 2022. aastaks	I kv 2021 ülevaate koostamine; II kv KOV-i aruandlus ja ettepanekud 2022. aastaks; II kv uue nelja-aastase profiiliperioodi planeerimine; III-IV kv 2023.-2026. aasta arengu kinnitamine	Lääne-Viru Omavalitsuste Liit	profiili partnerid